

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorvm Vita, Moribvs, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt LV. Concionatores Non Sbam, Sed Dei gloriam, auditorumque
spectent vtilitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

CAP V T L V.

CONCIONATORES NON SVAM, SED DU
gloriam, auditorumque spectent utili-
tatem.

S. CONCIONATOR etiamsi sacerdotalibus diuinis que literis instruetissimus sit, ea tamen doctrina pie sapienterque ad populi edificationem utatur, non ad propriam ostentationem. Recte Sandus Hieronymus epistola 2. ad Nepotianum cap. 10. Docente in Ecclesiis non clamor populi, sed gemitus suscitetur. Lacrymae auditorum laudes tue sint. Sermo presbyteri, scripturarum lectione condonatur. Nolo te declamatorem esse, & rabilam, garrulam, queritatem, sed mysteriorum peritum, & sacramentorum determinatissimum. Verba voluere, & celeritate dicendi apud innotescendum vulgus admirationem sui facere, in doctorum hominum Attrita frons interpretatur sepe, quod nescit: & cum aliquis suaserit, sibi quoque usurpat scientiam. Nihil tam facile quam Adulatio ab vilem plebeculam, & in doctam concionem lingue volubiliter fit a concionario decipere. Qui idem S. Hieronymus in cap. 3. Isaias v. 12. Propterea, &c. Ille est Doctor Ecclesiasticus: qui lacrymas suum mouet: qui corripit peccatores: qui nullum beatum, nullum dicit esse felicem: nec praeuenit sententiam iudicis auctoritate Scriptura sancta: Ne beatum dicas quemquam hominem ante mortem. Ierem. 23. v. 28. & 29. Propheta, qui habet somnum, narret somnum: & qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum vere: quid paleis ad triticum, dicit Dominus? Nunquid non verba mea sunt quasi signis, dicit Dominus? Concionator, & quasi malleus conterens petram? Vere, inquit, loquuntur nisi ut sermonem meum.

S. Hortatur & Apostol. suum amantissimum frumentum caput accommodata exhibere Deo ut Deus te tuaque facta approbet omni iactu. operarium inconfusibilem (qui non erubescat euangelium, qui propter prauam vel doctrinam, vel vitam non perditate,

defiat, aut nunc apud homines, aut in iudicio apud Deum) recte tractantem verbum veritatis. Græcè est *ρεθοτα-
μητα*, id est, recte secantem verbum veritatis, id est, circumcidentem & resecantem aliena, inutilia, super-
uacanea quæque, vt tantum argumento propria &
auditoribus salutaria tradat & explanet, & velut co-
riarius lora, corrigias, calceos circumcidit, vt habet
hic S. Chrysostomus. Nec spectet ullam auaritiam
vel ambitionem, sed sincera intentione Dei verbum
prædicet, & vita conuersatione confirmet. Vel vt
tanquam colonus rectos in aruis sulcos faciens, nec
inflectat ad dexteram vel sinistram, vt vel minus vel
plus dicat, quam oporteat. *Laudamus*, ait hoc loco
Theodoreetus, *agricolas, qui rectos sulcos proscindunt; ita &*
magister laude dignus est qui sequitur regulam diuinorum elo-
quiorum. Quod si secundi metaphora à nutricibus, co-
cis, mensarum præfectis, & modiparatoribus sumatur, vt cum aliis sentit noster Cornelius à lapide no-
bilis Scripturæ interpres, in hoc est similitudo: vt
quemadmodum illi quod cuique commodum, sa-
pidum, & gratum est, secant & distribuunt, ita & suo-
rum auditorum ingenii accommodet Concionator,
nec apud coniuges de virginitate, nec apud virgines
de coniugio, nec apud animo abiectos de DEI iudi-
cio, inferorum supplicio, nec apud rudes de præde-
stinatione & Sancta Trinitate, nec apud doctos
de afini umbra, & vulgaribus tritisque rebus
differat, omnia omnibus factus, primo Corinthior.
nono.

§. Idem Sanctus Apostolus *ad Titum primo*, ver- *Concionator*
siculo nono requirit, vt Ecclesiasticus mordicus *certa & re-*
retineat veracem, indubitatum, certum, qui *& fidei con-*
fane fidei doctrinæ consentaneus sit & decorus, ser- *gruentia do-*
monem. Oportet, inquit, esse amplectentem eū, qui secundum
certa & re-
& fidei con-
gruentia do-
ceat.

Aaa 4   doctri-

doctrinam est, fidelen sermonem: ut potens sit exhortari doctrina sana, & eos, qui contradicunt arguere. Et cap. 2. v. 1. autem loquere, que decent sanam doctrinam.

CAP V T L VI.

CONCIONATOR POTIVS EXEMPLIO
doceat quam verbo.

§. **C**ONCIONATOR, quod alios docet, ipse facit. Ideo S. apostolus moneret Timotheum 1. epist. 4. 16. Attende tibi, & doctrinæ: ista in illis. Hoc enim facies te ipsum saluum facies, & eos qui te audient. Ante omnino tende actionibus tuis, ac moribus emendandis, corpondis, ornandis. At te tua consideratio inchoetur. Bernard. l. 2. de Consid. ad Eugenium. ne frustra excedamus alia, te neglecto. Quid tibi prodest, si vniuersum mandamus, te vnum perdens? Matth. 16. & tunc alios docens, non magis morum honestate, quam dictiois granditate plus poteris.

§. Audiamus & magnum Ecclesiæ Doctorem. Hier. epist. 128. Legamus, inquit, Leuiticum Leuit. 8. Non rationale, & sic superhumeral, sed ante superhumeral, & inceprationale. A mandatis tuis, inquit, intellexi: primum, & sic doceamus: ne doctrina auctoritatis cassis operibus struatur. Hoc est, quod in Prophetâ legimus Osea 10. Seminalis vobis in iustitia, & merite fructum vita: illuminare obudem scientię. Primum seminate in iustitia, & fructum raterna metite: postea vobis scientiam vindicate. Nec statim culta perfectio est, si quis superhumeral & rationale habet: hec ipsa inter se fortè compagine solidentur, & fibris immutatae sint: ut & operatio rationi, & ratio operibus habeat: & his precedentibus doctrina sequatur, & veritas. Quod exquirit S. Prosper Aquitanus libro 1. de vita contemplativa capite 15.

§. S. Grif.